Introduktion til Terminal

 ${\it Lars~Nielsen} \\ {\it lnc} 13. lars@gmail.com$

1. februar 2014

Forord

Denne bog er tiltænkt nybegynder (n00bz) inden for *NIX 1 verden. Som godt kunne tænke sig at få en introduktion i hvad der ligger under den poleret brugergrænseflade.

Om forfatteren

Lars er født i 1989 så et lævn fra det forige årtusind. Lars er uddannet datamatiker fra Aarhus Erhvervs Akademi sommeren 2013. Men han start med at læse datalogi ved Aarhus Universitet i 2009, men det var nu lidt for teoretisk, så han skiftet til den mere praktisk tilgang og læser nu software ved Aalborg Universtet under School of information and computer technology. Desuden har Lars arbejdet ved flere virksomheder der udarbejder webbaseret løsninger og nogle få virksomheder der arbjeder primært med back-end løsnigner. Kort sagt Lars er nørd, og bruger det mest af sin tid med softwareudvikling og primært ligger hans interesse inden for back-end, system udvikling og systemhåndtering.

Kontakt:

Hvis du har kommentar, forslag eller andre ting til denne bog, ville det være at fortrække at smide en kommentar på bogens github side, som findes her github.com/looopTools/intro_til_terminal. Hvor der findes en issue side, hvor sådanne ting bliver håndteret. Har du derimod et sprøgsmål til Lars selv kan du kontakt ham på følgende mail adresse: lnc13.lars@gmail.com

Tak til:

Tak til www.linux.dk og holdet bag, for at give mig lov til at bruge siden til at start min serie af guides, som er blevet samlet til den her bog.

Tak til Peter Lyberth og Kim Rostgaard Christensen, som begge står bag linux.dk og som af og til har læst nogle af online guidesne igennem, for stavefejl.

Tak til folkne bag IATEX, som bogen er opbygget i.

^{1*}NIX er UNIX eller Linux baseret systemer

Indhold

1	Introduktion	1
	1.1 Hvad bliver ikke dækket	 . 1
	1.2 Kommando opbygning	 . 1
	1.3 MAN - Din ven i mørket	 . 2
2	Navigering i filsystemet	4
	2.1 PWD - hvor er vi?	 . 4
	2.2 LS - Hvad er der her?	
	2.3 CD - Jeg vil væk	
	2.4 MKDIR - Ny mappe	
	2.5 CP - Kopi	
	2.6 MV - Flyt dig	
	2.7 RM - Væk med dig	
3	Så kikker vi på diske	8
_	3.1 df - fri disk	 . 8
	3.1.1 -h - Menneskligt læsligt	
4	Historie	9
•		Ü
5	Processer	11
	5.1 TOP hvad kører	 . 11
	5.2 KILL og PKILL	 . 12
6	Små gode ting	13
	6.1 Mange kommandoer på engang	 . 13
	6.2 ALIAS	
	6.3 CURL	
Δ	Ordliste	15

Introduktion

Siden den personlige computeres oprindelse, har der været to primær input enheder til computer den ene er pegeværktøjet (musen, pointwheel trackball) og tastaturet. De flest bruger i dag en kombination af de to, til at navigere og bruge deres computere. Så er der folk som os (nørder) som fortrækker at flyttet hænderne mindst muligt fra tastaturet, medmindre vi rækkker hånden ud af kaffen. Vi elsker at kunne bruge vores computere og systemer uden at skulle klikke rundt. Vi har et hemmeligt våben til dette, dette våben er bedere kendt som Terminal eller komandolinje.

Dette våben er et lævn fra den gang computer ikke havde en mus og kun tastaturet som input enhed.

Terminal eller Terminalen er et kommandolinje værktøj som findes i forskellig udgaver, men de flest systemer bruger de samme kommandoer. De kommandoer som bliver brugt i denne bog kan bruges på Mac OS X, Linux og BSD, hvis en funktion ikke findes på alle systemer bliver dette naturligvis noteret.

1.1 Hvad bliver ikke dækket

Der er elementer af den kommando linje baseret verden, som ikke bliver dækket i denne bog og med god grund.

Server opsætning er et helt emne for sig selv, og er simpelt hen for stort til at blive dækket i en begynder bog på dette niveau og det varier meget fra system til system.

Tekstværktøjer som en del af det at bruge kommandolinjen, er tekstværktøjer og der findes forskellig slags (Vi(m), Emacs, Nano, Pico, ...). Og da der er en kæmpe relegionskrig i mellem specielt Vi(m) og Emacs har jeg valgt ikke at dække dem. I bogen bruges Vi eller Emacs. Jeg vil dog prøve at holde mig til Vi, da flest systemer komme med denne som standard.

Hacking er et mere avanceret emne og kræver lidt evner og bliver derfor ikke dækket i denne bog.

User management eller brugerhåndtering, er i bund og grund ikke så svært, men variger for meget på tværs af systemer til at give et godt overordnet indblik.

1.2 Kommando opbygning

For at kunne benyttet kommandolinjen eller terminalen, benyttes kommandoer. disse kommandoer har en opbygning og for at benytte disse kommadoer er det ret vigitigt at forstå denne opbygning. En Kommando

består pirmært af tre dele, disse tre dele kaldes kommandoen, flag og argumenter.

Kommandoen

Er navnet på den kommando som man ønsker at benyttet sig af. navnet er altid den først del af et kommandokald. Eksempler på kommandonavne er; cd, ls, pwd og mv.

Flag

Flag er parameter, som benyttes til at ændre eller manipulere det output en kommando retuner disse kommer oftes efter kommandonavnet eksempeltvis; ls -a som bliver beskrevet senere. Flag starter oftes med et dash (-) og derefter et enkelt bogstav. En kommando kan sagtens tage flere flag eller ingen, det ser vi eksempler på senere.

Argumenter

Disse kommer oftes efter flag og er det "element"som en kommando bliver udført, forskellig kommando kan tage mere en et argument. Eksempl på kommando uden flag, men med et argument ls /test_2

1.3 MAN - Din ven i mørket

Når man vil kende sin funktion lidt mere i dybten, bruger man en kommando som hedder man. man står for manual og giver et overblik over kommando, mulige flag og argumenter, se eksempel neden for

h271: intro_til_terminal tools\$ man ls
LS(1) BSD General Commands Manual LS(1)

NAME

ls — list directory contents

SYNOPSIS

ls [-ABCFGHLOPRSTUW@abcdefghiklmnopqrstuwx1] [file ...]

DESCRIPTION

For each operand that names a file of a type other than directory, ls displays its name as well as any requested, associated information. For each operand that names a file of type directory, ls displays the names of files contained within that directory, as well as any requested, associated information.

If no operands are given, the contents of the current directory are displayed. If more than one operand is given, non-directory operands are displayed first; directory and non-directory operands are sorted separately and in lexicographical order.

The following options are available:

man siden kan navgieres med med piletasterne og man kommer udaf den ved at indtaste q. Hvis du vil vide lidt mere om man, så har man selv en man side og den tilgåes ved at skrive man man

Navigering i filsystemet

En af de vigtigts ting at kunne i kommandolinjen, er at havde evnerne til at navigere OS'ets filsystem. Derfor starter vi med at forklare de forskellig kommandoer til at finde rundt.

2.1 PWD - hvor er vi?

En ret relevant dele af navigering er ofte at vide hvor man i det hele taget er. Det er her kommandoen pwd kommer ind i billedet. pwd står for **P**rint **W**orking **D**irectory, kommandoen returnere den sti som man arbejder i lige nu.

h271: intro_til_terminal tools \$ pwd /Users/tools/Documents/intro_til_terminal

Og hvad så

Hvad kan man så bruge det til? Man kan altid bruge ens nuværende "position" til at navigere filsystemet. Men for at kunne bruge information skal man kunne forstå resultat, så lad os bryde stien ned.

$intro_til_terminal$

Det sidste element af stien er den mappe, man arbejder i og interager med. Det er altså her andre kommandoer som interagere med filer og visse andre kommandoer udføre deres arbejde hvis de bliver kaldt.

/Users/tools/Documents/

Er den overordnet filsti, som man er nød til at komme igennem for at kunne komme til intro_til_terminal.

2.2 LS - Hvad er der her?

En anden vigtigt del af at arbejde i filsystemet, er at vide hvilke filer og mapper, som er i den mappe man arbejder i. Det er til dette formål man bruger kommandoen *ls. ls* betyder list directory contents, altså list indholdet af en mappe. Hvis kommandoen kaldes ud flag, returneres en liste af alt, som ikke er skjult i mappen.

```
h271: intro_til_terminal tools$ ls
LICENSE fil_sys_nav .tex intro .tex main_book.tex
README.md forord.aux main_book.aux main_book.toc
compile.sh forord.tex main_book.log ordliste .aux
fil_sys_nav .aux intro .aux main_book.pdf ordliste .tex
```

Men jeg har skjulte filer

På UNIX baseret, systemer er alle filer og mapper som starter med . skjulte, eksemplet kunne hede .skjult. Den vil vi altså gerne kunne se, så vi bruger flaget -a som står for all eller alle, også får man en lidt anderledes liste returneret.

```
h271: intro_til_terminal tools$ ls -a
. LICENSE fil_sys_nav .tex intro .tex
.. README.md forord.aux main_book.aux
.git compile.sh forord.tex main_book.log
.skjult fil_sys_nav .aux intro .aux main_book.pdf
```

List alt i en undermappe

Man kan også liste alt i mappe ved at give stien til mappe

```
h271:test tools$ ls
t_1 t_2 test_2
h271:test tools$ ls t_1
demo.txt
```

2.3 CD - Jeg vil væk

For at kunne navigere rundt i sit filsystem skal man naturligvis også kunne komme væk fra den mappe man er i. Dette gøres via kommandoen cd, som står Change Directory eller ændre mappe.

```
h271: intro_til_terminal tools$ pwd
/Users/tools/Documents/intro_til_terminal
h271: intro_til_terminal tools$ cd test/
h271:test tools$ pwd
/Users/tools/Documents/intro_til_terminal/test
```

Hvis man vil et "trin" op i filsystemet skriver man cd ..

2.4 MKDIR - Ny mappe

Man kan få brug for oprette en mappe, dette gøres med kommandoen; *mkdir* som betyder **MaKe Dir**ectory eller lav mappe. Kommandoen opretter en mappe i den nuværende arbejdesmappe.

```
h271:test tools$ pwd
/Users/tools/Documents/intro_til_terminal/test
h271:test tools$ ls
h271:test tools$ mkdir test_2
h271:test tools$ ls
test_2
```

2.5 CP - Kopi

Hvis man ønsker at kopiere en fil, gøres dette med kommandoen cp som står for Copy. Kommandoen kræver 2 argumenter; filen som ønskes kopieret og destinations mappen. Så hvis man har en mappe $t_{-}1$ som indholder en fil demo.txt som man ønsker at flyttet til mappen $t_{-}2$ gøres det sådan her:

```
h271:test tools$ ls t_1
demo.txt
h271:test tools$ ls t_2
h271:test tools$ cp t_1/demo.txt t_2
h271:test tools$ ls t_1
demo.txt
h271:test tools$ ls t_1
demo.txt
h271:test tools$ ls t_2
demo.txt
```

2.6 MV - Flyt dig

 \mathbf{MoVe} eller flyt er en måde hvor på man kan flytte en fil eller en mappe fra et sted i systemet til et andet. Lige som cp tager mv to argumenter, elementer som man vil havde flyttet og destinations mappen.

```
h271:test tools$ ls t_1
demo.txt
h271:test tools$ ls t_2
h271:test tools$ mv t_1/demo.txt t_2/
h271:test tools$ ls t_1
h271:test tools$ ls t_1
demo.txt
```

Omdøb

Man kan også omdøbe en fil med kommandoen mv, dette gøres ved at tage en fil som først parameter og bruger en fil som anden parameter, eksempeltvis

```
h271:t_2 tools$ ls
demo.txt
h271:t_2 tools$ mv demo.txt demo_2.txt
:t_2 tools$ ls
demo_2.txt
```

2.7 RM - Væk med dig

ReMove eller fjern er en kommando som kan bruges til at slette filer.

```
h271:test tools\$ ls t_2/demo_2.txt
h271:test tools\$ rm t_2/demo_2.txt
h271:test tools\$ ls t_2/
```

-r fjer alt under mig og mig

Hvis man ønsker at slette en mappe og alt der ligger i mappen, skal man sætte følgende flag på rm -r, hvor -r står for rekrusiv. Hvilket vil sige at den udføre kommandoen rekrusivt.

RMDIR - Fjern mappe med indhold

Hvis man vil fjerne en mappe, som man ved er tom, kan man skrive rmdir og så mappens navn som argument.

Så kikker vi på diske

I dette kapitel kikkes der på, hvordan man får overblik over, hvor meget plads der er på ens interndisk og eksterndiske, pluds lidt små sjov ting omkring diske.

3.1 df - fri disk

disk free informere dig om hvor meget plads der bliver brugt på din disk og hvor meget der er frit på disken. For at benytte kommandoen indtastes simpelthen bare df

larss-mbp:intro_til_term	inal tools\$ df							
Filesystem	512-blocks	Used	Available	Capacit	y iused	ifree	%iused	Mounted on
/dev/disk0s2	1463469952	1180339824	282618128	81%	147606476	35327266	81%	/
devfs	364	364		100%	631		100%	/dev
map -hosts				100%			100%	/net
map auto_home				100%			100%	/home

3.1.1 -h - Menneskligt læsligt

Som kan ses på outputtet i billedet her over, er outputet ikke videre forståeligt, for ikke teknisk folk. Men df har et flag som er -h, som giver et bedere og mere læsbar output og kaldes således df -h.

```
Larss-MacBook-Pro:intro_til_terminal tools$ df -h
Filesystem Size Used Avail Capacity iused ifree %iused on /dev/disk0s2 68Gi 648Gi 49Gi 93% 170001446 12932296 93% /
devfs 189Ki 189Ki 0Bi 100% 652 0 100% /dev
map -hosts 0Bi 0Bi 0Bi 100% 0 0 100% /net
map auto home 0Bi 0Bi 0Bi 100% 0 0 100% /net
localhost:/bYSLgDbJGvN4gBD4Tv92qS 698Gi 0Bi 100% 0 0 100% /Volumes/MobileBackups
/dev/disk1s2 931Gi 890Gi 42Gi 96% 233224550 10881865 96% /Volumes/MyBook
//Lars%20Nielsen@tools_TC._afpovertop._tcp.local/tools 1.8Ti 517Gi 1.3Ti 28% 13552821 352326125 28% /Volumes/UDEN NAVN
```

Historie

Hvis man ofte bruger samme kommando med samme pararmeter, eller ikke lige kan huske hvordan en kommandos struktur den er, kan du bruge kommandoen *history*

```
h271: intro_til_terminal tools$ history

495 sudo rm /etc/postgres—reg.ini

496 brew list

497 brew update

498 brew install postgresql

499 sudo port install postgresql93

500 sudo port selfupdate

501 cd Documents/intro_til_terminal/

502 ls

503 open main_book.pdf

504 clear

505 history

h271: intro_til_terminal tools$
```

Dette er som det kan ses et meget lille udsnit af alle kommandoer, man kan scrolle igeenem sin historier. Her kan man så se tideliger kommandoer man har kaldt.

Kald mig igen

Som det kan ses i outputet ovenen for har være kommando fået tildelt et nummer, eksempeltvis har *ls* fået nummer 502. det nummer er ret behjælpligt hvis man ikke ønsker at indtastet hele kommandoen igen, så kan man i stedet for indtaste *!nummer* og så bliver kommandoen kørt igen, Men man skal være opmærksom på at tallet ændre sig, som kommandoerne bliver skubet ud af historien.

```
h271: intro_til_terminal tools$ !502
 #compile.sh# disk.tex
                               hist.aux
                                               main_book.aux mkdir
 \#hist.tex\#
                disk.tex
                               hist.tex
                                               main\_book.log
                                                               ordliste.aux
 LICENSE
                        fil_sys_nav .aux hist.tex^
                                                      main_book.out ordliste.tex
 README.md fil_sys_nav .tex images
                                               main_book.pdf test
                                               main_book.tex
 compile.sh
               forord.aux
                               intro.aux
```

$\operatorname{disk.aux}$	forord.tex	intro.tex	$main_book.toc$
h271. intro ti	1 torminal tools		

Grib mig i historien

Hvis man kender den kommando, man ønsker at kalde, men bare har glemete eksempeltvis parameterne der skal sendes med. Kan man benytte grep i kombination med history, ved at skrive følgende kommando history | $grep \#navn_p\mathring{a}_kommando\#$, | kaldes en pipe. Neden for ses et eksempel, hvor historien for vi gerne vil findes

h271:	intro_til_terminal tools\$ history grep vi
50	vi compile.sh
114	vi ~/. bash_profile
206	vi App.rb
393	vi superliga.c
410	vi merge.rb
413	vi merge.rb
414	vi merge
415	vi merge.rb
419	vi merge.rb
491	vi Makefile

Processer

Som de flest ved hvis de kommer fra eksempeltvis Windows eller Mac OS X, kan man se hvilke processer der køre via en jobliste på *nix systemer kan dette også gøres via kommandolinje og man kan også dræbe de processer som er løbet løbsk.

5.1 TOP hvad kører

Top hviser de mest belastne processer der køre og lidt informaiton om forskellig ting. Kommandoen kaldes ved at skrive top og følgende output bliver vist

h271: intro_til_terminal tools\$ top

Processes: 188 total, 3 running, 4 stuck, 181 sleeping, 832 threads 11:22:47 Load Avg: 1.55, 1.62, 1.67 CPU usage: 10.8% user, 14.47% sys, 75.43% idle

SharedLibs: 175M resident, 0B data, 35M linkedit.

MemRegions: 39816 total, 2761M resident, 130M private, 770M shared.

PhysMem: 5441M used (1216M wired), 2750M unused.

VM: 454G vsize, 1310M framework vsize, 0(0) swapins, 0(0) swapouts.

Networks: packets: 2348958/2325M in, 2145578/1783M out.

Disks: 2436784/21G read, 207259/6427M written.

PID COMMAND %CPU	TIME #7	'H #1	WQ #.	PORT	#MRE	G MEN	A RPRVT PURG
4362 mdworker 0.0	00:00.09 4	0	54	58	1976K	1084K	0B
4152 top 11.7	00:34.09 1/1	0	23	35	2244K	$2020 \mathrm{K}$	0B
4149 com.apple.au 0.0	00:00.03 2	1	48	53	1328K	648K	0B
4148 com.apple.au 0.0	00:00.01 2	1	28	42	1004K	444K	0B
4147- com.apple.qt 0.0	00:00.07 2	0	73	81	2956K	1452K	0B
4146 com.apple.We 0.0	00:03.409	0	243	557	44M	40M	72K
4129 com.apple.Co 0.0	00:00.01 2	1	30	41	956K	400K	0B
4122 com.apple.Pr 0.0	00:00.01 2	1	35	42	980K	412K	0B
4119 Preview 0.0	00:06.53 4	0	205	444	35M	38M	20M
3926 Twitter 0.0	00:03.23 8	1	223	744	59M	47M	196K
3920 com.apple.hi 0.0	00:00.01 2	0	31	38	916K	368K	0B
3919- com.apple.qt 0.0	00:00.08 2	0	72	81	2932K	1428K	0B
3918 com.apple.We 3.9	00:23.06 11	2	267	1249-	+ 127M	+ 110N	I + 692K

43

KILL og PKILL 5.2

kill og pkill bruges til at dræbe processer, men på to forskellig måder.

KILL

Basere sig på en nummer som kaldes PID som er en process id, og som kan ses i outputtet for top. Alle processer har et PID og de er alle unik (det vil sige ikke to er ens). Det at der er unikke tillader at man kan bruge kill til at dræbe en process, lad os dræb Twitter processen som har PDI: 3926

h271: intro_til_terminal tools\$ kill 3926

PKILL - Vi dræber på navn

Man kan også dræbe en process via dens kommando navn, så hvis man lige som under kill vil dræbe Twitter kan det gøres således med pkill

h271: intro_til_terminal tools\$ pkill twitter

Med pkill skal man være lidt mere påpasselig, da der godt kan køre flere processer med samme kommando navn. Der for anbefales det at man som nybegynder benytter kill.

Små gode ting

I dette kapitel dækkes små "hacks" til at kunne gøre arbejdet med kommandolinjen letter.

6.1 Mange kommandoer på engang

Når man med tiden opdager at flere kommando tit bliver ud ført sammen og i hvis række følge, bliver man træt af at skrive en kommando trykke enter og så skrive næste kommando, og det er her man bliver glad for $\mathscr{E}\mathscr{E}$ som tillader en at link kommandoer. Eksempelvis, hvis man vil lave en mappe også gå direkte ind i den, altså kombinere mkdir og cd, og i dette eksempels tilfælde også pwd kan dette gøres så ledes .

```
h271: intro_til_terminal tools$ pwd && mkdir kombi_test && cd kombi_test && pwd /Users/tools/Documents/intro_til_terminal /Users/tools/Documents/intro_til_terminal/kombi_test
```

Som udføre alle kommandoerne i række følge.

6.2 ALIAS

Kommandoer kan være lange og svære og huske, derfor kan man benytte benytte sig af alias. Alias er i sig selv ikke kommando men en funktionalitet, som er en del af ens kommandolinjeværktøj. For at benyttet sig af alias, skal der editeres i en fil som kaldes .bashrc, denne fil kan editeres ved at benytte VI. Som eksempel, vil vi benytte kommandoen cd som eksempel, også vil vi gerne ændre nuværende mappe til skrivebordet, vi gør så ledes:

```
h271: intro_til_terminal tools$ vi ~/.bashrc
```

Når VI åbnes skal man trykke i for at indsætte de tegn der er behov for og på en ny linje nederst, i file skrives:

```
alias cddesktop='cd /Desktop'
```

For at gennem trykkes der på escape knappe (esc), og så følge :wq.:wq er en vi kommando, w = write, q = quit. Når man har gemt, skal man genilæse sing .bashrc fil, dette gøres således:

6.3 CURL

I dette eksemple benyttes material fra www.ruby-lang.org

CURL er en måde hvor på en fil kan hentes fra en server, det gøre ret simpelt med curl #adresse til filen på serveren#, men outputtet giver ikke altid mening. Derfor kan man gøre brug af flaget -O, som gør at filen kan gives et navn. kommandostrukturen ser således curl #navn_på_fil# #adresse til filen på serveren# og man skal være i den mappe, man ønsker filen skal ligge, eller give stien ved fil navnet. Se eksempel neden for

Bilag A

Ordliste

Da ikke alle benytter de samme ord for alt, er der her en ordlist, som forklare ordne som bliver brugt.

Mappe et element som kan indeholde andre mapper og filer. Kaldes også for folder.

*NIX er et gennerelt udtryk for systemer som basere sig på UNIX og GNU/Linux

*BSD er en familie af UNIX baseret systemer som bygger på BSD eller Berkely Software Distrobution, familiemedelmmer er blandt andre Mac OS X, FreeBSD og OpenBSD.

 \mathbf{OS} X og \mathbf{Mac} \mathbf{OS} X er det system som Apple Inc. benytter på deres bærebare og stationære computer. OS X er delvist baseret på NextSTEP og FreeBSD.

Parameter disse kaldes også argumenter, men i denne bog brugers argumenter om noget andet.

Dash (-) kaldes normalt bindestreg.